

**ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ
(са финансијским извјештајем)
ЈУ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ДОБОЈ
за 2023. годину**

Добој, март 2024.

САДРЖАЈ

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БИБЛИОТЕЦИ	4
3. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	6
4. УСЛОВИ РАДА	7
5. КАДРОВСКА ПОПУЊЕНОСТ И СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА	7
6. НАБАВКА, ОБРАДА И СМЈЕШТАЈ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ	8
7. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ.....	9
8. КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ	10
9. МАТИЧНИ ПОСЛОВИ	12
9.1. Вођење Регистра народних библиотека на подручју матичности	13
9.2. Вођење евиденције о школским библиотекама на подручју матичности	13
9.3. Анализа рада народних библиотека на подручју матичности	13
9.4. Анализа рада школских библиотека на подручју матичности	14
9.5. Редовни непосредни надзор над стручним радом у библиотекама на подручју матичности	14
9.6. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности	14
9.7. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности везано за полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности	15
9.8. Континуирана едукација библиотекара матичног подручја Добој	15
9.9. Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге	16
9.10. Аутоматизација рада библиотека на подручју матичности	16
9.11. Остали послови Матичне и развојне службе	17
10. ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА СА ЗАШТИТОМ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	17
11. ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ, РЕФЕРЕНСНА ЗБИРКА И НАУЧНО- ИСТРАЖИВАЧКИ РАД.....	21
12. ПРОМОЦИЈА БИБЛИОТЕКЕ И КУЛТУРА ЧИТАЊА	21
12.1. Промоције књига, изложбе и друге манифестације	22
12.2. Програми и радионице поводом обиљежавања значајнијих датума	23
12.3. Програм добродошлице за ђаке прваке	24
12.4. Пројекат „Un balzo oltre“ (Један скок преко)	24
13. ФИНАНСИРАЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	25
14. ЗАКЉУЧАК	27

На основу члана 33, став 2, алинеја 7. и члана 36, став 1, алинеја 3. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18), члана 33, став 1, тачка 4. Статута Народне библиотеке Добој, број 262/09 и члана 25, став 2. Пословника о раду Управног одбора Народне библиотеке Добој, на сједници одржаној 6.3.2024. године, на приједлог директора Библиотеке, усваја

ИЗВЈЕШТАЈ О РАДУ **(са финансијским извјештајем)** **ЈУ НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ДОБОЈ** **од 1. 1. до 31. 12. 2023. године**

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Извјештај о раду Јавне установе Народна библиотека Добој односи се на период од 1. јануара до 31. децембра 2023. године. У њему су садржани:

1. Основни статистички подаци о Библиотеци.
2. Активности реализоване у извјештајном периоду (услови рада, набавка, обрада и коришћење библиотечке грађе, ревизија библиотечке грађе, матични послови у библиотечко-информационој дјелатности, завичајна збирка, издавачка дјелатност и популаризација књиге, едукација стручних радника и промоција библиотеке).
3. Подаци о финансијском пословању.
4. Приједлог мјера за унапређење рада.

С обзиром на то да се библиотечко-информациона дјелатност Републике Српске финансира из буџета Републике Српске и из буџета локалних заједница, које су оснивачи народних библиотека, Народна библиотека Добој има обавезу подношења годишњих извјештаја о раду и Министарству просвјете и културе у Влади Републике Српске и Скупштини града Добоја. С тим у вези, при изради Извјештаја о раду Народне библиотеке Добој за 2023. годину коришћени су:

1. Упутство Министарства просвјете и културе у Влади Републике Српске за израду годишњег плана и програма рада, те извјештаја о раду Библиотеке.
2. Упутство о изгледу и садржају програма рада и извјештаја о раду буџетских корисника чији је оснивач општина (сада Град) Добој.

Дакле, при изради Извјештаја о раду за 2023. годину, комбинована су наведена упутства, како би се једним документом задовољиле потребе и Града Добоја и Министарства просвјете и културе Републике Српске.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О БИБЛИОТЕЦИ

Градска библиотека у Добоју почела је са радом 9. маја 1946. године поводом Дана побједе, а одлуку о њеном оснивању донио је Народни одбор општине Добој. У самом почетку, тадашњи књижни фонд није могао масовније да привуче читаоце у Библиотеку. Временом се њена активност развијала пратећи друштвени и економски развој општине, регије и шире.

Рјешењем Републичког комитета за образовање, науку, културу и физичку културу Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине, број UP-I-02-620-13 од 17. новембра 1988. године, библиотека у Добоју проглашена је матичном библиотеком чије је подручје матичности обухватало сљедеће општине: Добој, Босански Брод, Дервента, Тешањ, Теслић, Маглај, Завидовићи, Жепче, Босански Шамац, Модрича и Ошак.

Доношењем првог Закона о библиотечкој дјелатности Републике Српске, 31. децембра 1993. године, Библиотека је задржала матичну функцију на подручју општина: Добој, Дервента, Брод, Модрича, Теслић, Шамац, Вукосавље и Петрово. Одлуком Скупштине општине Добој број 01-012-2-13-11/94, од 2.11.1994. године, основана је Народна библиотека Добој, као самостална установа са својством правног лица и имовином у државној својини.

Министарство просвјете и културе Републике Српске је, на основу члана 46. Закона о библиотечко - информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) и Приједлога ЈУ Народна и Универзитетска библиотека Републике Српске, број 0202-1721/16 од 6. септембра 2016. године, у поступку утврђивања библиотека које обављају матичну функцију и мрежу матичних библиотека у Републици Српској, дана 13. септембра 2016. године доноси Рјешење о утврђивању библиотека које обављају матичну функцију и мрежа матичних библиотека Републике Српске. Тако да се, у мрежу библиотека матичне регије Добој убрајају библиотеке на подручју града Добоја и општина: Брод, Дервента, Модрича, Теслић, Шамац, Петрово, Вукосавље и Станари.

У току 2023. године, дужност директора Народне библиотеке Добој обављала је Вукосава Софренић (у периоду од 1. јануара до 5. јула), те Лидија Жарић (од 5. јула до 31. децембра).

Дужност чланова Управног одбора до 2. октобра 2023. године обављали су Дражана Михајловић, предсједник, те Радомир Симикић и Марко Цвјетковић, чланови. У наведеном периоду одржане су три сједнице управног одбора.

Другог октобра 2023. године, наведени чланови Управног одбора су разријешени дужности због истека мандата, а именован је нови Управни одбор у саставу: Даница Херибан Благојевић, Мирјана Ракић и Небојша Мићић. На конститутивној сједници, за предсједника је једногласно изабрана Даница Херибан Благојевић. Управни одбор одржао је једну сједницу.

Основни статистички подаци о Народној библиотеци Добој, са стањем на дан 31.12.2023. године, приказани су у сљедећој табели:

Слика 1: *Основни статистички подаци о Народној библиотеци Добој*
(са стањем на дан 31. 12. 2023. године)

1.	НАЗИВ	Народна библиотека Добој
2.	АДРЕСА	Видовданска 1, 74 000 Добој
3.	ТЕЛЕФОН	053/241-114 и 053/227-603
4.	ГОДИНА ПОСТОЈАЊА	Српска народна читаоница у Добоју, 1900.
5.	ЗВАНИЧНИ ПОЧЕТАК РАДА	9. мај 1946. године
6.	ДАТУМ ОСНИВАЊА	15.6.1950. и 2.11.1994. године
7.	АКТИ О ОСНИВАЊУ	- Народни одбор општине Добој, број: 2681/50. - Скупштина општине Добој, број: 01-012-2-13/94.
8.	СТАТУС БИБЛИОТЕКЕ	- самостална јавна установа са својством правног лица и имовином у државној својини, - установа од посебног значаја, - народна и матична (регионална)
9.	ПОДРУЧЈЕ МАТИЧНОСТИ	Добој, Дервента, Модрича, Вукосавље, Петрово, Брод, Теслић, Шамац и Станари
10.	ПРОСТОРНА ОСНОВА	- 850 метара квадратних.
11.	РАДНО ВРИЈЕМЕ	- 72 часа седмично: сваким радним даном од 7 до 20, суботом од 7 до 14, - недјељом и државним празницима Библиотека не ради
12.	КЊИЖНИ ФОНД	94.611
13.	КОРИСНИЦИ УСЛУГА - ЧИТАОЦИ	1.562
14.	ПРОЦЕНАТ УПИСАНИХ ЧИТАЛАЦА	2,52 % (1.562 : 62.000 x 100)
15.	БРОЈ ИЗДАТИХ КЊИГА	11.722
16.	БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ	22 (21 радник на неодређен овријеме и један на одређено, повратка раднице са продиљског одсуства)
17.	КВАЛИФИКАЦИОНА СТРУКТУРА ЗАПОСЛЕНИХ	ВСС - 13, ВШС - 1, ССС – 7, НК - 1
18.	СТРУЧНА ОСПОСОБЉЕНОСТ ЗАПОСЛЕНОГ КАДРА	- положило стручни испит 17, - без обавезе полагања стручног испита 5, - виша стручна звања 5 (библиотекари савјетници 4, виши библиотекари 1).
19.	ДИРЕКТОР	Вукосава Софренић (од 1.1.2023. до 5.7.2023. године). Лидија Жарић (од 5.7.2023. до 31.12.2023. године).
20.	УПРАВНИ ОДБОР	Дражана Михајловић, Радомир Симикић и Марко Цвјетковић (до 2.10.2023. године). Мирјана Ракић, Даница Херибан Благојевић и Небојша Мићић (од 2.10.2023. до 31.12.2023. године).
21.	МАТИЧНИ БРОЈ БИБЛИОТЕКЕ	1009486
22.	ПОРЕСКИ БРОЈ БИБЛИОТЕКЕ	4400028120004
23.	ШИФРА ДЈЕЛАТНОСТИ	91.01

3. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Народна библиотека Добој има статус народне и матичне (регионалне) библиотеке. Своју дјелатност обавља у складу са Законом о библиотечно-информационој дјелатности Републике Српске и подзаконским актима којима се ближе одређују поједини сегменти дјелатности:

1. Закон о библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16, 62/18),
2. Правилник о стандардима и нормативним у библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 10/20),
3. Правилник о плану и програму полагања стручних испита радника запослених у библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 66/17),
4. Правилник о поступку испуњености услова за оснивање библиотека („Службени гласник Републике Српске“, број 39/17),
5. Правилник о начину и поступку заштите библиотечно-информационе дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
6. Правилник о поступку инвентарисања, обради, ревизији и отпису библиотечно-информационе грађе и извора и вођењу евиденција о библиотечно-информационој грађи и изворима („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
7. Правилник о обављању надзора над стручним радом библиотека („Службени гласник Републике Српске“, број 6/17),
8. Правилник о врсти стручних послова у библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 21/17),
9. Правилник о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечно-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 49/17),
10. Правилник о начину дигитализације библиотечно-информационе грађе и извора („Службени гласник Републике Српске“, број 26/17).

Поред тога, дјелатност Библиотеке је уређена њеним општим актима:

1. Статут,
2. Правилник о раду,
3. Правилник о одговорности и дисциплинском поступку,
4. Правилник о унутрашњој систематизацији и организацији радних мјеста,
5. Правилник о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама,
6. Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима,
7. Правилник о управљању ризицима,
8. Правилник о систему канцеларијског и архивског пословања,
9. Правилник о поступку директног споразума,
10. Правилник о условима и начину коришћења библиотечке грађе,
11. Правилник о условима, правима и одговорностима приликом коришћења интернета,
12. Упутство о поступку са пријавом корупције.

Такође, дјелатност Библиотеке уређена је и прописима који се односе на друге области али појединим одредбама дотичу библиотечно-информациону дјелатност: Закон о систему јавних служби, Закон о локалној самоуправи, Закон о култури и др.

4. УСЛОВИ РАДА

Услови рада у 2023. години били су веома повољни, прије свега због активности реализованих од мајске поплаве 2014. године до данашњег дана. Захваљујући донацији Републике Француске, имплементираној посредством уреда UNESCO BiH у Сарајеву, објекат Народне библиотеке Добој је саниран, адаптиран и дограђен. Захваљујући многобројним донацијама и финансијској подршци локалне заједнице, у највећој мјери је набављена неопходна опрема и значајно обновљен библиотечки фонд.

У току 2023. године, извршена је набавка књига, потребног намјештаја и рачунарске опреме. Све набавке планиране су Планом јавних набавки за 2023. годину и извршене у складу са одредбама Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине и Правилником о јавним набавкама Народне библиотеке Добој.

Просторије су климатизоване и пружају повољне услове за боравак и рад како корисника библиотечких услуга, тако и запослених радника. У Библиотеци постоји и бежични интернет-вајрлес намијењен корисницима библиотечких услуга, као и потребна рачунарска опрема за коришћење интернета. Реконструкцијом објекта Библиотеке, обезбијеђен је простор за организовање изложби, књижевних вечери и осталих културних дешавања, што је у претходном периоду представљало проблем.

Према томе, можемо слободно рећи да је град Добој добио један савремени објекат културе у коме наши суграђани имају далеко боље и пријатније услове за боравак и рад.

5. КАДРОВСКА ПОПУЊЕНОСТ И СТРУЧНА ЕДУКАЦИЈА

У Библиотеци су тренутно запослена двадесет два радника, од чега је двадесет један радник на неодређено вријеме и једна радница на одређено, тј. до повратка раднице са породилског одсуства. Тринаест радника има високу стручну спрему, вишу има један, седам средњу, док један радник има осмогодишњу школу. Стручне послове обавља седамнаест радника. Сви радници који обављају стручне послове имају положен стручни испит у библиотечко-информационој дјелатности. Када је у питању полна структура запослених, у Библиотеци је запослено петнаест радника женског и седам мушког пола.

У складу са одредбама Правилника о врстама, условима и поступку стицања виших стручних звања у библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 49/17), четири стручна радника стекла су више стручно звање библиотекар савјетник, а један звање виши библиотекар.

Поред тога, наши радници активно учествују у раду тијела које именује Министарство просвјете и културе у Влади Републике Српске, а која се баве питањима из области библиотечко-информационе дјелатности. Два радника са звањем библиотекар савјетник, чланови су Комисије за стицање виших стручних звања у библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске, док је један радник члан Библиотечког савјета Републике Српске и члан Комисије за полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске.

У циљу потпуног задовољавања потреба корисника библиотечких услуга, што ефикаснијег обављања радних задатака и напредовања у струци, велика пажња се поклања стручној едукацији библиотечких радника. Стручни радници Библиотеке присуствовали су:

1. Стручном семинару „Библиотекарство пред новим изазовима“, који организују Друштво библиотекара Републике Српске и Народна и универзитетска библиотека Републике Српске, уз подршку Министарства просвјете и културе Републике Српске (Бијељина, 27. и 28.4.2023. године),

2. Тринаести семинар континуиране едукације школских библиотекара матичног подручја Добој „Школске библиотеке између нормативног и стварног“, у организацији Народне библиотеке Добој (Добој, 26.12. 2023. године),

Такође, и у 2023. години, као и претходних година, била је заступљена самоедукација стручних библиотечких радника у виду вршења разних истраживања, израде, презентовања и објављивања стручних радова.

Поред тога, радници Народне библиотеке Добој, присуствовали су и семинарима из области рачуноводства за буџетске кориснике, области јавних набавки, енергетске ефикасности, посјетили сајмове књига у Бањој Луци и Београду, те присуствовали другим манифестацијама едукативног карактера.

6. НАБАВКА, ОБРАДА И СМЈЕШТАЈ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) утврђено је да се библиотечка грађа прикупља обавезним примјерком штампане ствари, куповином, размјеном, поклоном и завјештањем.

Народна библиотека Добој располаже фондом од 94.611 монографских публикација. У току 2023. године, инвентарисано је и стручно обрађено 2.010 монографских публикација, од чега је 1.147 набављено путем донација, куповином 122¹ и обавезним примјерком 741 публикација. Средства за куповину обезбијеђена су у буџету града Добоја, будући да и ове године Министарство просвјете и културе није издвојило средства за набавку библиотечке грађе (како је предвиђено Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске).

У сљедећој табели, дат је преглед обрађене књижне грађе према групама универзалне децималне класификације и мјесту смјештаја на дан 31.12.2023. године:

Мјесто смјештаја	Групе Универзалне децималне класификације									Укупно обрађено
	0	1	2	3	5	6	7	8	9	
Дјечије одјељење	470	35	66	141	64	34	186	10.281	77	11.354
Одрасло одјељење	1.034	2.290	657	6.621	1.927	2.216	1.218	32.746	2.487	51.196
Завичајна збирка	84	19	18	521	31	176	152	942	291	2.234
Предшколска збирка	320	0	0	2	0	0	2	22	0	346
Стара и риј. књига	38	93	23	182	63	137	38	1.230	202	2.006
Читаоница	935	150	99	490	188	530	357	1.051	505	4.305
Магацин	259	1.730	65	3.264	442	523	162	15.959	765	23.170
Укупно	3.003	4.287	880	10.979	2.685	3.497	2.035	61.024	4.211	94.611

Група 0 - Наука и знање уопште. Рачуноводство. Организација. Информације; Група 1 - Филозофија. Психологија; Група 2 - Религија. Теологија; Група 3 - Друштвене науке. Закони. Право. Управа; Група 4 - (Упражњена); Група 5 - Математика. Природне науке; Група 6 - Примјењене науке. Медицина. Технологија; Група 7 - Умјетност. Рекреација. Спорт. Разнода; Група 8 - Језици. Лингвистика. Књижевност; Група 9 - Географија, Биографија. Историја.

Библиотечка грађа инвентарише се и стручно обрађује на основу Закона о библиотечко-информационој дјелатности и подзаконских аката, међународних стандарда, приручника и стручних упутстава, те се правовремено прослеђује и Информативно – позајмну службу и смјешта на полице према систему Универзалне децималне класификације.

¹ Крајем 2023. године, купљено је још 418 монографских публикација, укупне вриједности 5.788,00 КМ. Наведене публикације нису до краја године физички обрађене, инвентарисане и стручно обрађене, те нису ни садржане у Извјештају за 2023. годину, већ ће бити саставни дио Извјештаја о раду за 2024. годину.

Обрада монографских публикација врши се примјеном програма за аутоматизацију библиотечког пословања „Публико 2004“. Имплементацијом наведеног програма, у нашој библиотеци извршена је аутоматизација пословања у пуном обиму (поред обраде библиотечке грађе, извршена је аутоматизација уписа читалаца и издавања и враћања публикација, те обезбијеђена ажурна библиотечка статистика у виду 16 статистичких прегледа). Примјеном наведеног програма, обрађено је 94.611 монографских публикација (цјелокупан фонд монографских публикација).

Поред обраде монографских публикација примјеном програма „Публико 2004“, који је развијен у матичној библиотеци властитим ресурсима и чије коришћење и одржавање не захтијева додатне трошкове, Народна библиотека Добој је крајем 2014. године ушла у систем COBISS, чије коришћење финансира Министарство просвјете и културе. Примјеном програма COBISS RS обрађено је укупно 48.688 монографских публикација, од чега је њих 4.990 обрађено у 2023. години.

Библиотечка грађа, која је у слободном приступу, смјештена је у Одјељењу за читаоце до 14 година и Одјељењу за одрасле читаоце, док је грађа која се може користити само у просторијама Библиотеке, на начин прописан Правилником о начину рада са корисницима, начину пружања основних услуга и начину коришћења библиотечке грађе, смјештена у читаоницама Библиотеке и Завичајној збирци и заштити културних добара.

Издавањем библиотечке грађе са позајмних одјељења, која се мање користи и/или која постоји у већем броју примјерака и њеним смјештањем у магацин, олакшан је рад са преосталим публикацијама у оквиру позајмних одјељења и обезбијеђен простор за смјештај јединица библиотечке грађе које ће се набавити у наредном периоду. Наведена грађа је смјештена у магацински простор на металне полице и затворене дрвене простакљене ормаре, у складу са прописима, тако да се у сваком тренутку може пронаћи потребна публикација. Имајући у виду чињеницу да је капацитет наведеног простора у потпуности искоришћен, у наредном периоду се намеће потреба за изналажењем новог простора за ове намјене.

7. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Пратећи технолошке трендове у библиотечној дјелатности, Народна библиотека Добој је у претходном периоду започела процес дигитализације библиотечке грађе. Набављена је неопходна опрема и почеле активности дигитализације библиотечке грађе са циљем да се:

- Обезбиједи чување библиотечке грађе у дигиталном облику – библиотечка грађа у конвенционалном (папирном) облику подложна је пропадању у дужем временском периоду како приликом чувања тако и њеног коришћења.
- Олакша коришћење библиотечке грађе и повећа њена доступност ширем кругу корисника, према претходно дефинисаним правилима - „претварањем“ библиотечке грађе у дигитални облик, корисници библиотечке грађе добијају могућност њеног бржег и лакшег претраживања и проналажења потребних информација, те се повећава њена доступност путем друштвених мрежа.

Овај процес је нарочито битан за библиотечку грађу која због својих карактеристика (стара и ријетка грађа, грађа завичајног карактера и сл.) није у отвореном приступу читаоцима, односно која се може користити само у просторијама библиотеке и уз присуство стручних библиотечких радника.

8. КОРИШЋЕЊЕ БИБЛИОТЕЧКЕ ГРАЂЕ

Корисници библиотечких услуга су у 2023. години имали на располагању библиотечку грађу у оквиру Информативно-позајмне службе, Сектора Завичајне збирке и заштите културних добара, те Сектора за периодiku, референсну збирку и обавезни примјерак.

Библиотечка грађа из Завичајне збирке и Сектора за периодiku, референсну збирку и обавезан примјерак се, због своје вриједности и ограниченог броја примјерака, може користити само у просторијама Библиотеке. Услови и начин пружања услуга корисницима библиотечких услуга, прописани су Правилником о начину рада са корисницима, начину пружања основних услуга и начину коришћења библиотечке грађе.

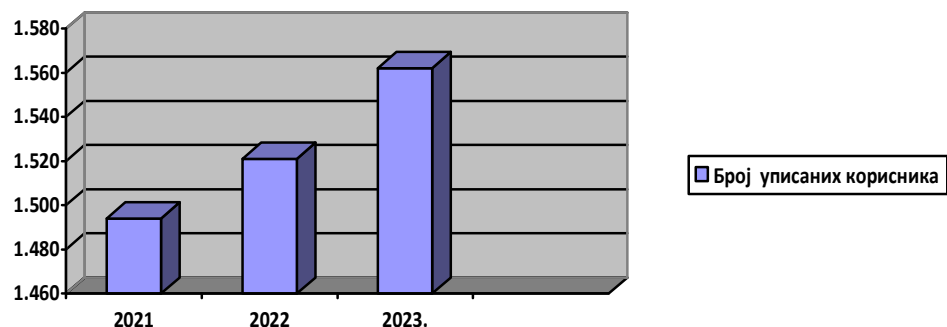
У читаоницама Библиотеке, читаоцима су била доступна три броја дневних новина, неколико петнаестодневних и мјесечних, те Службени гласници Општине Добој и Републике Српске. Такође, корисницима библиотечких услуга на располагању су били рачунари са конекцијом на интернет. Поред тога, у Библиотеци постоји и бежични интернет-вајрлес намијењен корисницима библиотечких услуга. Читаонице су климатизоване и пружају пријатне услове за боравак и рад.

У току 2023. године, у Библиотеку су уписана укупно 1.562 корисника библиотечких услуга. Структура корисника библиотечких услуга према занимању и полу, по мјесецима и на годишњем нивоу, дата је у наредној табели:

Мјесец	Статус								Пол		Укупно уписано
	Запо-слен	Пензио-нер	Незапо-слен	Сту-дент	Пред-школац	Ученик ОШ	Ученик СШ	Оста-ли	Мушки	Женски	
Јануар	24	26	6	3	3	39	10	0	42	69	111
Фебруар	27	26	6	1	8	30	11	1	48	62	110
Март	18	18	2	1	4	30	24	0	29	68	97
Април	21	18	3	2	2	25	15	0	25	61	86
Мај	20	29	2	3	1	13	18	0	29	57	86
Јун	28	17	3	7	5	8	9	0	24	53	77
Јул	27	22	8	6	4	19	10	0	33	63	96
Август	21	26	5	4	6	16	7	0	30	55	85
Септембар	24	16	7	0	0	184	50	0	119	162	281
Октобар	16	21	12	4	9	189	29	0	132	148	280
Новембар	24	22	7	6	10	88	27	0	85	99	184
Децембар	10	19	4	7	2	12	15	0	23	46	69
Укупно	260	260	65	44	54	653	225	1	619	943	1.562

Као што се из табеле види, највећи број корисника библиотечких услуга су ученици основне и средње школе. Уписано их је укупно 878, што чини 57,31 % укупног броја уписаних корисника Библиотеке у 2022. години. Уколико се посматра полна структура корисника, може се закључити да је знатно већи број корисника женског (60,37 %) у односу на мушки пол (39,63 %).

У односу на 2022. годину, уписана су 42 корисника Библиотеке више, односно 68 корисника више у односу на 2021. годину. Однос броја уписаних корисника библиотечких услуга у посљедње три године, дат је на сљедећем дијаграму:

Као што се са дијаграма види, број уписаних корисника из године у годину расте. Надамо се наставку наведеног тренда и у наредном периоду

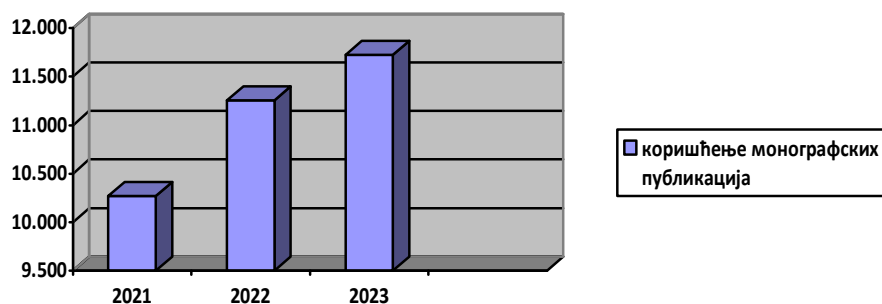
У току 2023. године, укупно су коришћене 11.722 монографске публикације ван Библиотеке, док је у читаоницама Библиотеке, коришћено је 4.648 монографских и серијских публикација (у највећој мјери дневних новина и часописа, те библиотечке грађе која се, због своје вриједности и ограниченог броја примјерака, може користити само у просторијама Библиотеке).

Коришћење библиотечке грађе у 2023. години, према групама Универзалне децималне класификације на мјесечном и годишњем нивоу, дата је у сљедећој табели:

Мјесец	Групе Универзалне децималне класификације									Укупно изнајмљено
	0	1	2	3	5	6	7	8	9	
Јануар	41	18	10	15	5	8	8	978	19	1.102
Фебруар	55	31	9	18	7	9	6	819	14	968
Март	41	18	6	29	5	14	10	938	12	1.073
Април	43	16	6	11	4	15	8	793	12	908
Мај	32	16	8	23	7	6	7	803	11	913
Јун	26	14	11	14	5	5	6	767	13	861
Јул	27	10	9	12	6	4	16	767	8	859
Август	38	25	9	13	3	3	8	770	9	878
Септембар	48	24	4	12	5	7	9	887	8	1.004
Октобар	91	8	8	12	1	7	10	957	6	1.100
Новембар	93	16	8	19	14	14	4	972	16	1.156
Децембар	67	26	10	21	6	6	7	747	10	900
Укупно	602	222	98	199	68	98	99	10.198	138	11.722

Као и претходних година, и у 2023. години корисници библиотечких услуга су највише користили библиотечку грађу из групе 8 – Језици, лингвистика, књижевност.

У односу на 2022. годину, коришћено је 468 монографских публикација више, односно 1.452 монографске публикације више у односу на 2021. годину. Однос броја коришћених монографских публикација у посљедње три, године дат је на сљедећем дијаграму:

Као што се са дијаграма види, број коришћених монографских публикација из године у годину расте.

9. МАТИЧНИ ПОСЛОВИ

Матични послови у библиотечко-информационој дјелатности, утврђени су чланом 45. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18) и подзаконским актима прописаним чланом 77. наведеног закона.

Полазећи од наведених прописа, у циљу остваривања јединственог и стручног обављања библиотечке дјелатности и њеног унапређивања Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој, у извјештајном периоду предузела је следеће активности:

- 9.1 Вођење Регистра народних библиотека на подручју матичности,
- 9.2 Вођење евиденције о школским библиотекама на подручју матичности,
- 9.3 Анализа рада народних библиотека на подручју матичности у 2022. години,
- 9.4 Анализа рада школских библиотека на подручју матичности у 2022. години,
- 9.5 Надзор над стручним радом библиотека на подручју матичности у 2023. години,
- 9.6 Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности и шире,
- 9.7 Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности везано за полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности,,
- 9.8 Континуирана едукација школских библиотекара матичног подручја Добој,
- 9.9 Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у свим библиотекама на подручју матичности;
- 9.10 Аутоматизација рада народних и школских библиотека на подручју матичности,
- 9.11 Остали матични послови прописани Законом о библиотечко – информационој дјелатности Републике Српске и ближе уређени подзаконским актима.

Носиоци наведених активности били су стручни радници Матичне и развојне службе Народне библиотеке Добој, Жељко Петрић библиотекар савјетник и Нада Лугоњић библиотекар. За послове конкретизације правне заштите старе и ријетке књиге у библиотекама на подручју матичности, у тим Матичне и развојне службе био је укључен Драган Мићић, библиотекар савјетник. У зависности од врсте и комплексности проблема, консултовани су и ангажовани стручни радници из других служби матичне библиотеке.

9.1. Вођење Регистра народних библиотека на подручју матичности

Народна библиотека Добој је матична библиотека чије подручје матичности обухвата подручје градова Добој и Дервента, те општина: Брод, Модрича, Шамац, Вукосавље, Петрово, Станари и Теслић. На њеном подручју егзистира укупно осам народних библиотека, будући да у општини Вукосавље још увијек није основана народна библиотека.

У складу са одредбама члана 45, став 1, тачка 4. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске, број 44/16 и 62/18), Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој успоставила је и води Регистар народних библиотека на подручју матичности. У наведени регистар се уписују основни подаци о библиотекама као и све релевантне промјене које су се дешавале у народним библиотекама, о чему се ажурно обавјештава Матична служба Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, која води Централни регистар Народних библиотека Републике Српске.

У току 2023. године, у Регистар народних библиотека матичног подручја Добој, уписане су измјене података о вршиоцу дужности директора Народне библиотеке Добој и директора Народне библиотеке Станари. Један примјерак наведене документације благовремено је достављен Матичној служби Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске, која води Централни регистар Народних библиотека Републике Српске.

9.2. Вођење евиденције о школским библиотекама на подручју матичности

У складу са одредбама члана 45, став 1, тачка 4. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске, број 44/16 и 62/18), Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој успоставила је и води Евиденцију школских библиотека на подручју матичности. На наведеном подручју постоји 48 школа (33 основне и 15 средњих школа) и 44 школске библиотеке (двје средње школе немају библиотеке, док у два случаја двије средње школе имају заједничку библиотеку).

С обзиром да још није започело формирање Централног регистра школских библиотека Републике Српске и да матичне библиотеке нису добиле одговарајуће упутство у вези тога, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој формирала је Евиденцију о школским библиотекама које егзистирају на њеном подручју, која поред општих података о школама, садржи и податке о основним показатељима о стању и раду у школским библиотекама. Подаци уписани у наведену евиденцију ажурирани су у 2023. години, на основу података које су школске библиотеке доставиле матичној библиотеци.

9.3. Анализа рада народних библиотека на подручју матичности

У циљу праћења стања, анализе проблема и предлагања мјера за унапређивање стручног рада у народним библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој, Матична и развојна служба је сачинила је документ Анализа рада Народних библиотека на подручју матичности Народне библиотеке Добој (за период од 1. јануара до 31. децембра 2022. године) и доставила га Министарству просвјете и културе (Ресор културе) и Матичној служби Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

Наведени документ садржи основне податке о свакој библиотеци, њихов историјат те основне показатеље о раду у 2022. години: услови рада, кадрови, набавка, обрада и смјештај библиотечке грађе, њено коришћење, матични послови (код матичне библиотеке), завичајна збирка са заштитом културних добара, издавачка дјелатност, културне манифестације те промоција рада библиотека. Поред тога, садржи и компаративну анализу основних показатеља о раду народних

библиотека на подручју матичности Народне библиотеке Добој у 2022. години као и идентификацију кључних проблема у раду и приједлог мјера за њихово отклањање.

Као извори података коришћени су Статистички подаци о пословању народних библиотека у 2022. години, Извјештаји о раду народних библиотека у 2022. години и претходних година, те други доступни извори информација.

9.4. Анализа рада школских библиотека на подручју матичности

У извјештајном периоду Матична и развојна служба сачинила је документ Анализа рада школских библиотека на подручју матичности Народне библиотеке Добој (за период од 1. јануара до 31. децембра 2022. године и доставила га Министарству просвјете и културе (Ресор културе) и Матичној служби Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

Наведеном анализом обухваћене су 43 школске библиотеке које егзистирају на подручју матичности Народне библиотеке Добој. Податке о раду школске библиотеке у 2022. години није доставила Средња школа „Никола Тесла“ у Броду.

Поред уводних напомена, у њој је представљен правни основ за истраживање, метод, инструмент и обухват истраживања, те резултати истраживања као и приједлог мјера за унапређивање њиховог рада у наредном периоду. Такође дат је и табеларни преглед школских библиотека на подручју матичности, разврстан по градовима и општинама, који садржи детаљне податке о свакој библиотеци.

Као извори података коришћени су анкетни упитници о раду школских библиотека у 2022. години, које су све школске библиотеке на подручју матичности Народне библиотеке Добој доставиле Матичној и развојној служби Народне библиотеке Добој.

9.5. Редовни непосредни надзор над стручним радом у библиотекама на подручју матичности

У складу са чланом 45. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске и одредбама Правилника о обављању надзора над стручним радом библиотека, стручни радници Матичне и развојне службе су, у току 2023. године, извршили непосредни надзор над стручним радом у свих седам народних библиотека на подручју матичности, те 13 школских библиотека од којих су двије на подручју града Добоја, двије на подручју општине Петрово, једна на подручју општине Шамац, те осам на подручју општине Теслић.

Надзором над стручним радом остварен је непосредан увид у: услове рада, организацију Библиотеке, начин набавке, обраде и смјештаја библиотечке грађе, коришћење библиотечке грађе, стање кадрова и њихову едукацију, стање посебних фондова, реализацију културних манифестација и друге сегменте стручног рада.

Руководиоци народних библиотека и школа, у којима је вршен непосредни надзор над стручним радом, благовремено су, у писаној форми обавијештени о термину и предмету надзора.

Након извршеног надзора сачињени су записници, који су садржавали опис затченог стања, идентификованих проблема у стручном раду, те мјере које је потребно реализовати у циљу њиховог отклањања. Записници су достављени народним библиотекама и школама у чијим је школским библиотекама извршен непосредни надзор над стручним радом.

9.6. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности

Једна од матичних функција прописана чланом 45. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске јесте и пружање стручне помоћи библиотекама на подручју матичности (и шире). У складу са наведеним, стручним радницима запосленим у библиотекама на подручју матичности (народним,

школским и специјалним), пружена је стручна помоћ у њиховом раду и то непосредно (у матичној библиотеци и библиотекама које су захтијевале стручну помоћ), те посредно (путем телефона, електронске поште и других средстава комуницирања).

О пружању стручне помоћи непосредно у матичној библиотеци и библиотекама на подручју матичности, те посредно, путем разних средстава комуницирања, вођене су прецизне и ажурне евиденције о термину пружања помоћи, библиотеци и запосленима којима је пружена помоћ, садржају и начину пружања стручне помоћи.

У току 2023. године, непосредна стручна помоћ у библиотекама на подручју матичности пружена је три пута (Народна библиотека „Бранко Радичевић“ Дервента, Народна библиотека Станари и Народна библиотека Петрово).

Стручним радницима и руководиоцима Народних библиотека на подручју матичности, удевет наврата стручна помоћ пружена је лично у матичној библиотеци.

Посредна стручна помоћ пружена је руководиоцима и стручним радницима у 30 библиотека на подручју матичности у 77 наврата, и то 26 пута електронском поштом, два пута поштом и 49 пута телефоном.

Сваки приспјели захтјев за стручну помоћ је, од стране запослених у Матичној и развојној служби, веома пажљиво сагледан, анализиран и понуђена су одговарајућа рјешења. У неколико наврата, консултовани су и други стручни радници у матичној библиотеци који су специјалисти за поједине области.

Све наведено говори у прилог томе да смо нашу Матичну службу трансформисали у савремени информациони центар у коме библиотекари матичног подручја (као што смо већ напоменули, и ван њега) могу правовремено добити потребне информације и стручну помоћ. И што је најважније они ове пружене могућности веома често (и све чешће) користе.

9.7. Пружање стручне помоћи запосленима у библиотекама на подручју матичности везано за полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности

Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске прописана је обавеза запослених у библиотекама (на стручним пословима) у Републици Српској да, наконведеног стручног оспособљавања за практични рад у библиотекама (једна година за ВСС-у, односно 6 мјесеци за ССС-у), положи стручни испит у библиотечко-информационој дјелатности.

Кандидатима који су се припремали за полагање стручног испита у библиотечкој дјелатности, обезбиједили смо благовремене информације литературу, консултације и стручну помоћ при писању семинарских радова.

Према подацима добијеним од Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске у Бањој Луци, која је одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности, овлашћена да организује полагање стручног испита у библиотечко-информационој дјелатности, у току 2023. године, са подручја матичности Народне библиотеке Добој, стручни испит положило је девет кандидата запослених у народним и школским библиотекама на подручју матичности.

У 44 школске и 8 народних библиотека на подручју матичности Народне библиотеке Добој сви стручни радници, који су испуњавали услове, положили су наведени испит.

9.8. Континуирана едукација библиотекара матичног подручја Добој

Једна од матичних функција прописаних Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске јесте брига о сталном усавршавању библиотечко-информационих стручњака. У том смислу, Матична и развојна служба

Народне библиотеке Добој је, у циљу континуиране едукације запослених у библиотекама на подручју матичности, у претходном периоду организовала дванаест семинара и радионица.

У току 2023. године, успјешно је организован Тринаести семинар континуиране едукације запослених у школским библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој, под називом „Школске библиотеке – између нормативног и стварног“.

Након евиденције учесника и поздравних ријечи вршиоца дужности директора Народне библиотеке Добој Лидије Жарић, на семинару је представљено седам радова, које су припремили стручни радници Народне библиотеке Добој и школски библиотекар са подручја матичности:

1. Правни оквир за функционисање школских библиотека у Републици Српској
Жељко Петрић, библиотекар савјетник, Народна библиотека Добој
2. Успостављање претходне заштите старе и ријетке књиге
Драган Мићић, библиотекар савјетник, Народна библиотека Добој
3. Дјеца и библиотеке
Ивана Букејловић, виши библиотекар, Народна библиотека Добој
4. Могућности школског библиотекара у развијању информационе писмености
Јована Радуловић, библиотекар, ЈУ Саобраћајна и електро школа Добој
Маја Василић, библиотекар, ЈУ Гимназија „Јован Дучић“ Добој
5. Школска библиотека ЈУ СШЦ „Михајло Пупин“ Дервента, као дио васпитно-образовног процеса
Весна Шаин, библиотекар, ЈУ СШЦ „Михајло Пупин“, Дервента
6. Ревизија и отпис библиотечке грађе са акцентом на искуства из праксе
Нада Лугоњић, библиотекар, Народна библиотека Добој
7. Ревизија монографских публикација помоћу електронске базе
Александар Бјеличић, библиотекар, Народна библиотека Добој

На крају семинара, предавачи су одговарали на питања учесника, након чега је уприличена додјела увјерења о похађању семинара, као и увјерења о изложеним радовима на семинару. Семинару је присуствовало 37 школских библиотекара са подручја матичности Народне библиотеке Добој.

9.9. Конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у библиотекама на подручју матичности

Поред осталих послова прописаних Законом о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број: 44/16 и 62/18), Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој је у 2023. години наставила активности правне заштите старе и ријетке књиге у библиотекама на подручју матичности добојске Библиотеке.

Будући да се ради о специфичном сегменту библиотечке грађе, у тим Матичне и развојне службе укључен је и Драган Мићић, библиотекар савјетник, запослен у Сектору Завичајне збирке и заштите културних добара.

Више о наведеним активностима, дато је у поглављу 10. Извјештаја о раду.

9.10. Аутоматизација рада народних и школских библиотека на подручју Матичности

У току 2023. године, настављене су активности аутоматизације пословања у народним и школским библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој примјеном програма за аутоматизацију библиотечког пословања „Публико 2004“, који је развијен у матичној библиотеци и који се успјешно се примјењује у седам народних и 41 школској библиотеци на подручју матичности (као и у

значајном броју библиотека ван подручја матичности, као и у Републици Србији и Црној Гори).

Свим заинтересованим библиотекама, омогућена је бесплатна инсталација наведеног програма, одговарајући приручник у електронској форми (у видео формату), као и све потребне консултације и непосредна стручна помоћ.

Крајњи циљ провођења ове активности јесте да се искористе предности које пружа аутоматизација библиотечког пословања: израда књиге инвентара у електронском облику у складу са прописима, каталога у електронском облику са могућношћу претраге према више критерија, аутоматизована циркулација библиотечке грађе, ажурна библиотечка статистика и сл.

При томе, треба имати на уму чињеницу да већина народних библиотека у Републици Српској, а камоли школске библиотеке неће у догледно вријеме ући систем COBISS, тако да је аутоматизација њиховог пословања примјеном програма за аутоматизацију библиотечког пословања „Публико 2004“ веома добро рјешење.

9.11. Остали послови Матичне и развојне службе

У извјештајном периоду, у циљу унапређивања библиотечко-информационе дјелатности, Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој је предузимала и друге активности које су прописане Законом о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске и ближе уређене подзаконским актима.

10. ЗАВИЧАЈНА ЗБИРКА СА ЗАШТИТОМ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

Завичајна збирка у народним библиотекама обухвата разноврсне облике библиотечке грађе, од хемипубликација, преко штампаних књига и периодике до некњижне грађе (од фотографија, плаката и позивница до електронских публикација).

Рад на образовању и употпуњавању завичајне збирке захтијева комплексан приступ уз спровођење исцрпних истраживања културно-историјског наслеђа и различитих видова презентације завичајног фонду.

Истраживачки поступак приликом рада на ретроспективном прикупљању завичајне библиотечке грађе често изискује пуно труда и времена, али причињава и задовољство када се, макар и у основним цртама, расвијетле или открију неки догађај, појава или личност.

Завичајна збирка у Народној библиотеци Добој конституисана је 1978. године, с циљем да прикупља библиотечку грађу о Добоју и његовој околини. Велики допринос утемељењу овог посебног фонда дали су некадашњи радници добојске Библиотеке: Али Фарук Бисер, Аска Балалић, Јозефина Даутбеговић и Миљана Рађа.

У Народној библиотеци Добој Сектор завичајне збирке и заштите културних добара дјелује као самостална организациона јединица, у којој су обједињени послови везани за организовање и вођење посебних збирки и заштите културних добара.

Правни оквир за уређење посебних збирки у народним библиотекама садржан је у члану 4. и члану 53, ст. 3. и 4. Закона о библиотечко-информационој дјелатности („Службени гласник Републике Српске“, број 44/16 и 62/18).

Завичајна збирка је формирана на основу принципа завичајне припадности издавача, штампарије, аутора или теме публикације граду (обавезно), односно регији Добој (селективно), и обухвата: публикације о добојском крају, без обзира на мјесто рођења аутора; публикације аутора који су рођени или су живјели и радили у Добоју и околини, без обзира на мјесто издања; публикације које су издате или штампане у Добоју и околини.

Основни критериј за физичко уређење завичајне збирке је према врсти библиотечке грађе, те њену структуру чине: монографске публикације; серијске публикације (новине, часописи, годишњаци и билтени); некњижна библиотечка грађа (фотографије, разгледнице, плакати, позивнице, рукописи, писма, новински исјечци, аудиовизуелна грађа, електронске публикације и др).

У оквиру Сектора завичајне збирке и заштите културних добара организоване су и остале посебне збирке Народне библиотеке Добој: Збирка старе и ријетке књиге; Збирка књига с посветом; Збирка магистарских и мастер радова и докторских дисертација.

Збирку старе и ријетке књиге творе: Колекција старе књиге, Колекција ријетке књиге, као и посебне библиотечке цјелине: Библиотека Данијела Конзанија, Библиотека породице Рап, Добојска школска спомен-библиотека, Библиотека *Паралеле* Добој, Даровница Изета Сарајлића и Спомен-збирка Бранка Јовановића.

Библиотека Данијела Конзанија представља репрезентативан примјер за поимање потреба, навика и укуса добојске читалачке публике тридесетих година прошлог вијека.

Библиотека породице Рап представља поуздан узорак на основу кога се може пратити начин формирања породичних библиотека на овом простору, у првој половини двадесетог вијека.

Добојску школску спомен-библиотеку чине јединице библиотечке грађе које су некад припадале фондовима школских библиотека у Добоју, у временском слиједу од 1886. до краја шездесетих протеклог вијека, а које имају културно-историјски значај и снагу доказног средства изражену кроз могућност документовања развоја државних школа у граду Добоју и континуитета библиотека у њиховом саставу.

Колекцију старе књиге чине јединице библиотечке грађе које су издате или штампане до краја 1900. године.

Колекцију ријетке књиге чине: ратна издања, издања од 1901. до 1913, издања од 1919. до 1940, забрањена издања, илегална издања, малотиражна издања, библиофилска или друга посебно опремљена издања, минијатурна издања, те библиотечка грађа која има документарну вриједност због свог садржаја, језика, писма или споредних обиљежја, као што су: екслибриси, печати, аутографи, дедикације, маргиналије и друге биљешке.

Обрада библиотечке грађе посебних збирки врши се у складу с међународним стандардима који важе за сваку врсту грађе понаособ. Каталогско-библиографски опис је детаљан, уз максимално коришћење подручја напомена, у које се уносе и сви нетипични подаци о конкретном примјерку и фонду, уколико могу бити занимљиви и корисни потенцијалним истраживачима.

Као информациони инструменти посебних збирки у оквиру Сектора устројени су лисни и/или штампани каталози: алфаветски и стручни каталог монографских публикација Завичајне збирке; алфаветски и хронолошки каталог Збирке старе и ријетке књиге; алфаветски каталог „Библиотеке Данијела Конзанија“; алфаветски каталог „Библиотеке породице Рап“; алфаветски каталог посебне библиотечке цјелине „Добојска школске спомен-библиотека“; топографски каталог Колекције старе књиге; топографски каталог Колекције ријетке књиге, топографски каталог посебне библиотечке цјелине „Даровница Изета Сарајлића“; алфаветски каталог Збирке магистарских радова и докторских дисертација, до 1992. године.

Монографске публикације без обзира којој посебној збирци локацијски припадају заступљене су и у електронском каталогу базе “Публико 2004“.

Представљање збирки у сврху популаризације врши се кроз: организовање тематских изложби библиотечке грађе, издавање тематских публикација, објављивање тематских стручних радова, предавања на стручним скуповима,

објављивање прилога о збиркама у штампаним и електронским медијима и интернет-презентацију Народне библиотеке Добој (www.bibliotekadoboj.com).

Систем заштите и коришћења старе и ријетке књиге као културног добра у Републици Српској, као и услови за обављање дјелатности у оквиру њене заштите, уређени су Законом о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, број 38/22).

О раду Српске народне читаонице у Добоју сачувано је мало података, јер је њен фонд систематски уништен у току Првог и Другог свјетског рата. У збиркама Народне библиотеке Добој пронађена је само једна књига за коју се са сигурношћу може тврдити да је припадала тој читаоници. У питању је *Милићевићева књига* (Београд, Српска књижевна задруга, 1909), а на њој је отиснут печат прве српске читаонице у Добоју. Захваљујући том печату, као споредном обиљежју, у Народној библиотеци Добој проведен је поступак заштите прописан одредбама Закона, извршена валоризација и категоризација, те је ова књига утврђена као покретно културно добро у категорији осталих добара.

Као остала покретна културна добра утврђене су и у Регистар покретних културних добара Народне библиотеке Добој уписане и јединице библиотечке грађе које творе посебне библиотечке цјелине, Библиотеку Данијела Конзанија и Библиотеку породице Рап.

Све посебне збирке у оквиру Сектора завичајне збирке и заштите културних добара затвореног су типа и могу се користити искључиво у просторијама Библиотеке, а на располагању су свим корисницима услуга Народне библиотеке Добој, сваког радног дана од 7,00 до 15,00 часова, изузев за вријеме важења посебних мјера заштите.

Услови за коришћење наведене грађе у новом објекту Библиотеке далеко су бољи него раније. Посебне збирке су смјештене у једној условној просторији, укупне површине око 60 метара квадратних.

Библиотечку грађу посебних фондова и ове године користили су студенти, ученици добојских средњих и основних школа приликом израде реферата тематски везаних за подручје Добоја и околине, те други корисници библиотечких услуга у склопу истраживања различитих области друштвеног живота.

У овом сектору у програму „Публико 2004“ током године обрађено је 60 монографских публикација.

На крају ове године у Завичајној збирци квалитативна структура библиотечке грађе је сљедећа: монографске публикације – 1944 јединица (пораст 28), периодичне публикације – 38 годишта (нема пораста), некњижна библиотечка грађа и ситан библиотечки материјал – 1655 јединица (нема пораста), рукописна грађа – 643 јединице (нема пораста), магистарски радови и докторске дисертације – 63 јединице (нема пораста).

Збирка старе и ријетке књиге на крају извјештајног периода садржи 2006 јединица библиотечке грађе (пораст 194 јединице).

У 2023. години окончана је конкретизација правне заштите посебне библиотечке цјелине „Добојска школска спомен-библиотека“. Поднијет је приједлог директору Библиотеке да се ова посебна библиотечка цјелина утврди као материјално покретно културно добро у категорији осталих културних добара. Израђен је и оглашен Елаборат о утврђивању покретног културног добра „Добојска школска спомен-библиотека“ у категорији осталих културних добара. Директору Библиотеке поднијет је приједлог за доношење рјешења о проглашењу покретног културног добра „Добојска школска спомен-библиотека“ у категорији осталих културних добара. Након доношења, рјешење је достављено Одјељењу за привреду и друштвене дјелатности градске управе града Добоја. Након правоснажности рјешења, извршен је упис добра у регистарске листове и поднијета је пријава Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Бања Лука за упис добра у Централни регистар културних добара Републике Српске. На

крају године регистарски листови су увезани и укоричени у књигу Регистра културних добара Народне библиотеке Добој.

Рађено је и на конкретизацији правне заштите „Колекције старе књиге“. Све јединице библиотечке грађе које творе ту колекцију уписане су у евиденционе листове претходне заштите и поднијет је приједлог директору Библиотеке да се над „Колекцијом старе књиге“ успостави претходна заштита. Након доношења, рјешење о успостављању претходне заштите достављено је Одјељењу за привреду и друштвене дјелатности градске управе града Добоја. Након правоснажности рјешења, поднијет је приједлог директору Библиотеке да се ова колекција утврди као материјално покретно културно добро у категорији осталих културних добара. Израђен је и оглашен Елаборат о утврђивању покретног културног добра „Колекција старе књиге“ у категорији осталих културних добара. На крају године евиденциони листови увезани су у Књигу претходне заштите добара.

У току ове године вршена је и ревизија и допуна каталошких записа који се односе на ове јединице библиотечке грађе у електронском каталогу у програму „Публико 2004“, с посебним акцентом на евидентирање напомена о примјерку, првенствено споредних обиљежја која имају документарну вриједност, као што су: екслибриси, књижне маркице, печати, аутографи, дедикације, маргиналије и друге биљешке.

У сарадњи с Матичном и развојном службом Народне библиотеке Добој и у току ове године вршена је конкретизација правне заштите старе и ријетке књиге у народним и школским библиотекама на подручју матичности Народне библиотеке Добој, сходно одредбама Закона о културним добрима и Закона о библиотечно-информационој дјелатности.

Сагледавање начина и квалитета заштите старе и ријетке књиге на подручју матичности Народне библиотеке Добој у 2023. години вршено је у седам народних и шест школских библиотека, током обављања редовног непосредног стручног надзора.

Народним библиотекама: „Бранко Ћопић“ Брод, „Бранко Радичевић“ Дервента, „Данило Киш“ Теслић, „Вук Караџић“ Модрича, Петрово, Шамац и Станари, гдје су раније успостављене збирке старе и ријетке књиге и гдје је рађено на конкретизацији њене правне заштите, наложено је да и у наредном периоду, у складу са важећим прописима који регулишу ту област и уз консултације са надлежним организационим јединицама матичне библиотеке, наставе рад на конкретизацији правне заштите старе и ријетке књиге.

Стручном раднику Народне библиотеке Станари дате су инструкције како да се на полице према формату смјести библиотечка грађа која ће припадати *Збирци старе и ријетке књиге*, а коју ће чинити посебна библиотечка цјелина под називом *Библиотека породице Ћурић и Колекција стере и ријетке књиге*. Такође, практично је показано како се у оквиру сваког формата сигналирају појединачне јединице библиотечке грађе, а утврђена је и структура сигнатурне ознаке.

Стручна помоћ запосленима пружена је непосредно и у просторијама Народне библиотеке Петрово, а односила се на вредновање поклоњених јединица библиотечке грађе, оправданост, метод и начин успостављења посебне библиотечке цјелине коју ће чинити поклоњене јединице библиотечке грађе које су припадале супружницима Драгиши и Милени Вељковић, рођеној Сарафијановић, те на конкретне инструкције према фазама успостављања библиотеке цјелине.

Библиотекама: ОШ „Стеван Душанић“ Прибинић, СШЦ „Никола Тесла“ Шамац, СШЦ „Јован Дучић“ и СШ „Никола Тесла“ Теслић, гдје су раније успостављене збирке старе и ријетке књиге и гдје је рађено на конкретизацији њене правне заштите, наложено је да и у наредном периоду, у складу са важећим прописима који регулишу ту област и уз консултације са надлежним организационим јединицама матичне библиотеке, наставе рад на конкретизацији правне заштите старе и ријетке књиге.

Школским библиотекама у којима су пронађене јединице библиотечке грађе које се према својим карактеристикама могу сматрати старом и ријетком књигом (ОШ „Јеврем Станковић“ Чечава – двије, ОШ „Вук Карацић“ Витковци – двије и ОШ „Свети Сава“ Какмуж – 19) наложено је да: 1. стару и ријетку библиотечку грађу коју посједују издвоје из општег фонда; 2. од тих јединица формирају збирке старе и ријетке књиге, као *corpus separatum*; 3. обезбиједе јој смјештај према прописаним условима; 4. ставе под режим претходне заштите, сходно одредбама Закона о културним добрима ("Службени гласник Републике Српске", број 38/22).

На Тринаестом семинару континуиране едукације школских библиотекара матичног подручја Добој, који је под називом „Школске библиотеке између нормативног и стварног“, организовала Матична и развојна служба Народне библиотеке Добој, одржано је предавање на тему „Успостављање претходне заштите старе и ријетке књиге“.

11. ИЗДАВАЧКА ДЈЕЛАТНОСТ, РЕФЕРЕНСНА ЗБИРКА И НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

Народна библиотека Добој се поред основне, библиотечке дјелатности, бави и издавачком дјелатности.

У протеклој години у штампу је послата монографија „Силвана“, аутора др Давора Видаковића. Овај изузетно вриједан научни рад, веома добро је прихваћен и запажен у региону, те препознат као дјело од великог значаја за проучавање културне историје нашег простора. Добојка Силвана Арменулић, значајна личност нашег Града, велики умјетник, оставила је неизбрисив траг и печат у његовој култури, а оживљавајући успомену на њу, аутор и Библиотека, отргли су је од заборава за будуће генерације. Сви они који се буду бавили историографијом или сродним научним дисциплинама, моћи да пред собом имају веома вриједне историјске изворе.

Такође, потпуно смо учествовали у обради и припреми за штампу монографије добојског црквеног хора „Богољубље“, назива „Богољубље, првих десет година рада“, гдје је аутор Љубиша Станојевић, иначе предсједник Управног одбора хора, систематизовао и прикупио све оно што се дешавало у десет година рада овог удружења, те је задао задатак некоме од његових сљедбеника, да се подробније и исцрпије, посвете хорској музици у добојском подручју, а у нади да ће као продукт тог рада бити нека исцрпија и свеобухватнија монографија.

Нажалост у протеклој години, нисмо били у могућности да издамо број часописа Значења, због веома мало пристиглих радова, али и због чињенице, да из технички разлога Часопис није мога да конкурише на бодовну научну листу часописа Републике Српске, те самим тим није категорисан.

12. ПРОМОЦИЈА БИБЛИОТЕКЕ И КУЛТУРЕ ЧИТАЊА

Реализујући разне програме из области културе, Народна библиотека Добој настоји својим члановима али и широј јавности пружити разноврстан и квалитетан садржај. У том смислу, у току 2023. године реализован је велики број активности:

12.1. Промоције књига, изложбе и друге манифестације

- Књижевно вече и промоција књиге „Златни вијек српског песништва“ аутора Селимира Радуловића из Новог Сада, одржана је 19. фебруара 2023. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Поред аутора, о књизи је говорио академик Матија Бећковић.
- Промоција изабраних дјела Ранка Павловића и обиљежавање 60 година књижевног рада, одржана 16. марта 2023. године у Галерији Народне

библиотеке Добој. Поред аутора, о књижевном стваралаштву Ранка Павловића, које обухвата дјела за дјецу и одрасле, говорила је књижевница и Јованком Стојчиновић Николић.

- Изложба под називом „Срце се светој речи отвори“, приређена поводом обиљежавања 80 година од смрти Јована Дучића, постављена је 24. априла 2023. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Изложбу је приредила Аница Нарић, библиотекар.
- Музичко-поетско-драмски спектакл под називом „Љубавни времеплов“ реализован је 21. јуна 2023. године, на платоу испред Народне библиотеке Добој. О незаборавним љубавима српских великана говорили су драмски умјетници Весна Станковић и Владимир Прерадовић.
- Монодрама „Има нека тајна веза“, посвећена пјеснику Душку Трифуновићу, изведена је 14. августа 2023. године на платоу испред Народне библиотеке Добој. Драмски умјетник са Пала Милан Димић, кроз неколико ликова суптилно и вјешто публици приближава Трифуновића кроз најважније периоде његовог живота, од шaljивих анегдота, па све до емотивно тешких периода у пјесниковом животу.
- Промоцију књиге "Упознајте Балкан", аутора Зорана Матића, одржана је 4. септембра 2023. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Веома занимљиво дјело наставак је ауторовог бављења путописима са карактером водича кроз најпознатије и најинтересантније туристичке одреднице, скривене кутке природе и културе, и слична мјеста која би сваки туриста и путник требао обићи на Балкану.
- Промоцију књиге "Убиће нас незнање и похлепа", аутора Милана Благојевића, одржана је 12. септембра 2023. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Поред аутора, о књизи су говорили Ненад Новаковић и Слободан Наградић.
- Промоција књиге „Поезија није у моди“, ауторке Сање Радуловић, одржана је 20. септембра 2023. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Поред аутора, о књизи је говорила књижевница и Јованком Стојчиновић Николић из Добоја.
- Изложба под називом „Црњански – Туга и свила бијела“, приређена поводом обиљежавања 130 година од рођења Милоша Црњанског, постављена је 18. октобра 2023. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Изложбу је приредила Аница Нарић, библиотекар.
- Град Добој се на 66. Међународном сајму књига у Београду представио изузетно успјешно, и уз велику подршку публике. Монографије посвећене СЦПД Богољубље, шест деценија Медицинске школе, те култној југословенској пјевачици, Добојки Силвани Арменулић, добиле су бурне аплаузе и похвале присутних читалаца. Промоцију је организовала Народна библиотека, уз подршку Представништва Републике Српске у Београду, те Града Добоја који је омогућио реализацију ова три пројекта.
- Промоција књиге „Од Детлака до Ист Ривера“, аутора Средоја Новића, одржана је 6. новембра 2023. године у Галерији Народне библиотеке Добој. Поред аутора, о књизи, која је аутобиографско дјело, ће говорили су проф. др Синиша Каран, проф. др Ненад Новаковић и др Давор Видаковић.
- Промоција монографије СЦПД "Богољубље", чији је издавач била Народна библиотека Добој, одржана је 1. децембра 2023. године у простору ОМШ „Маркос Португал“ у Добоју (због великог интересовња грађана и планираног програма, простор Галерије Народне библиотеке није био довољан). Уз казивања аутора, Љубише Станојевића, и наше библиотекарке,

др Славице Гостимировић, посјетиоци су уживали и у богатом програму који су извели Богољупци.

- Промоција монографије "Силвана", аутора др Давора Видаковића, одржана је 7. децембра 2023. године у великој сали Павловић универзитета у Добоју. Поред учешћа реномираних рецензената, др Весне Ивков, др Ивана Шијаковића и мр Дамира Галијашевића, у програму су се појавио млади добојски музички оркестар са сјајним програмом пјесама из незаборавне епохе.
- Промоцију два нова издања Удружења стрип аутора и обожаваца стрипа Републике Српске „Девета димензија“: „Глуво доба“ и „Стриповијетке: Бранко Ћопић“, као и на дружење са стрип цртачима, одржана је 15. децембра 2023. године у Галерији Народне библиотеке Добој. На промоцији су узели учешће: стрип цртачи Борислав Маљеновић, Здравко Кнежевић и Зоран Пејић, који је као предсједник „Девете димензије“ детаљније представио рад овог Удружења.

12.2. Програми и радионице поводом обиљежавања значајнијих датума

- Читај наглас, прва седмица у фебруару - успјешно смо завршили наш програм обиљежавања Свјетског дана читања наглас (3. фебруар), који је на дјечијем одјељењу "Карло Колоди" трајао 1-5. фебруара. У нашем едукативно-забавном програму учествовале су дјеца и васпитачи из: ЈПУ "Мајке Југовић", Мадагаскар", Клуба за дјецу "Мадагаскар", као и Агенција за интелектуални развој „Лавиринт“.
- Поводом Међународног дана матерњег језика, који се обиљежава 21. фебруара, у Народној библиотеци Добој припремили смо радионице за дјецу четвртих и седмих разреда основне школе, које смо одржали у периоду од понедјељка, 20. фебруара до петка, 24. фебруара. Радионице су осмишљене на начин да дјеца кроз одређену врсту квиза провјере своје знање матерњег језика, тако што ће кроз игру, током једне радионице, сазнати неке нове ријечи, или током друге радионице, како се правилно пишу дате ријечи. Радионицу „Са добојским Сизифом говорити правилно је лако“, намијењену четвртим разредима, водила је библиотекарка Ивана Букејловић, а радионицу „Чувајмо свој језик“, намијењена седмим разредима, водила је библиотекарка Младенку Благојевић.
- Дан читања бајки Народна библиотека Добој је, 27. фебруара 2023. године, обиљежила радионицом у којој су учествовала дјеца из вртића ЈПУ „Мајке Југовић“ Добој.
- Поводом Међународног дана књиге за дјецу, који се широм свијета обиљежава сваке године 2. априла, Народна библиотека Добој је отворила конкурс под називом „НАЈ букмаркер“. На конкурс је стигло преко 100 означивача за књиге, које су направила дјеца осам основних и двије средње школе са подручја добојске регије и шире. Како бисмо подстакли сву дјецу да и даље учествују у културним активностима Библиотеке, свим учесницима смо додијелили захвалнице и букмаркере Народне библиотеке Добој, а најбоље радове смо наградили пригодним поклонима.
- Народна Библиотека Добој је, од мјесеца априла до мјесеца октобра 2023. године, учествовала је у реализацији трећег циклуса поетско-рецитаторског конкурса „Од детета до поете“ у организацији Секције за културне и образовне програме у библиотекама Библиотекарског друштва Србије.

Идејни творац и носилац конкурса је Дечје одељење Градске библиотеке у Новом Саду.

- Дјечја недјеља у Народној библиотеци Добој, обиљежена је у периоду од 2. до 6. октобра 2023. године. У термину 10.15-11.00 сати на одјељењу за читаоце до 14 година „Карло Колоди“, уприличен је програм за дјецу предшколског узраста „ЧИТАЊАЦ – ДРУШТВАЊАЦ“.
- На дјечјем одјељењу „Карло Колоди“ Народне библиотеке Добој, у периоду од 6. до 11. новембра 2023. године, обиљежени су ДАНИ ИТАЛИЈАНСКЕ КУЛТУРЕ, као наставак сарадње са Италијанима кроз пројекат „Један скок преко“. Будући да ЈПУ „Мајке Југовић“ и дјечије одјељење наше Библиотеке „Карло Колоди“ сарађују успјешно већ дуги низ година, на дан отварања, уторак 7. новембар, уприличена је радионица за дјецу на тему „Италија“ са једном групом дјеце узраста 4+.
- У склопу обиљежавања Свјетског дана књиге и ауторских права, у Народној библиотеци Добој, одржана радионицу за средњошколце под називом „Моја омиљена књига“, на којој су присуствовали ученици I-IV разреда сљедећих школа: ЈУ Саобраћајна и електро школа Добој, ЈУ Гимназија „Јован Дучић“ Добој, ЈУ Техничка школа Добој, ЈУ Медицинска школа Добој и ЈУ Економска школа Добој. Током радионице разговарано је о омиљеним књигама, које су средњошколци одабрали да представе једни другима, као и о присутности и утицају књижевности у савременом друштву.
- Народна библиотека Добој сарадник је пројекта „Читајмо лектуру у библиотеци“ чији је идејни покретач Биљана Јанковић, професор српског језика и књижевности и овогодишњи добитник Светосавске награде. Пројекат је почео прошле године у сврху популаризације читања лектире међу средњошколцима и планирано је да обухвати једну генерацију ученика од првог до четвртог разреда. Наведене активности су реализоване и у 2023. години.

12.3. Програм добродошлице за ђаке прваке

Наша Библиотека и ове године бесплатно је учланила ђаке прваке са подручја Града Добоја на дјечије одјељење „Карло Колоди“.

У оквиру програма под називом „Растимо заједно“, чији је циљ подстицање дјеце на читање, реализован је и наш „Програм добродошлице за ђаке прваке“, који обухвата: упознавање са Народном библиотеком Добој, подјелу чланских картица и читање приче.

12.4. Пројекат „Un balzo oltre“ (Један скок преко)

Пројекат „Un balzo oltre“ (Један скок преко) настао после катастрофалне мајске поплаве 2014. године, у циљу обнове Одјељења за дјецу народне библиотеке Добој, прерастао је дугорочну културну сарадњу градова Добој и Милано, у Италији.

Идејни творац наведеног програма била је Борка Беговић, економиста и библиотекар, која живи и ради у Италији а води поријекло са наших простора. Пројекат подржавају: Фондација за читање (Fondazione per leggere), која окупља 55 библиотека из околине Милана, а бави се организовањем активности из културе, Трговачка кооператива COOP (Comitato Coop Lombardia Baggio Corsico e Zoia), која се бави организовањем културних садржаја, те CAeB (Cooperativa Archivistica e

Biblioteca), као једна од најважнијих архивистичких и библиотечких кооператива који управља са око 50 библиотека.

Захваљујући наведеном пројекту, послије поплаве набављене су полице за књиге и други намјештај у Одјељењу за читаоце до 14 година, те набављене књиге на италијанском језику. Поред тога, то је била добра прилика да представимо свој град, те да ширимо и чувамо нашу културу и писмо.

У току 2023. године, у билтену који издаје САеВ (СаеBulletin), објављена су два текста: „Активности на дјечијем одјељењу „Карло Колоди“ Народне библиотеке Добој“ и „Редовне и нове активности за дјецу у Народној библиотеци Добој“, чији је аутор Ивана Букејловић, виши библиотекар.

Поред тога, у оквиру наведеног пројекта реализован је конкурс и изложба под називом: „Дах свијета“, на коме су, поред сликара из Италије, учествовали и грађани Добоја. Изложба је била постављена од јула до новембра 2023. године у Корзику (Италија), а оцијењена је као веома посјећена и успјешна.

Наведене активности су представљени путем веб сајта Народне библиотеке Добој на адреси www.bibliotekadoboj.com, фејсбук странице [biblioteka.doboj@facebook.com](https://www.facebook.com/biblioteka.doboj), Јутјуб каналу Библиотеке, те електронској табли постављеној на згради Библиотеке.

13. ФИНАНСИРАЊЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Чланом 68. Закона о библиотечко-информационој дјелатности Републике Српске прописано је да се средства за финансирање библиотечке дјелатности обезбјеђују у буџету Републике Српске и буџету локалних заједница (градова, односно општина). Истим чланом прописано је да Библиотека може остваривати средства из сопствених прихода (чланарина), донација, поклона и других извора, у складу са законом. Наведена средства се, у складу са прописима о трезорском пословању, уплаћују на јединствени рачун трезора града Добоја.

У сљедећој табели приказани су приходи и расходи Народне библиотеке Добој, остварени од 1. јануара до 31. децембра 2023. године.

ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДИО

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ О ПОСЛОВАЊУ

у периоду од: 01.01. до 31.12.2023. године

Кonto	Опис/ставка	Претходна година	Текућа година	Индекс (4/3) x 100
1	2	3	4	5
	Приходи по основу редовне дјелатности – властити приходи	8.685	8.985	104
	Приходи из градског буџета	103.481	105.820	102
	Приходи из републичког буџета	550.391	555.989	101
	Приходи по осталим изворима (донације, продаја основних средстава)	-		
	УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ	662.557	670.794	101
41	I ТЕКУЋИ РАСХОДИ (1+2)	641.670	652.014	102
411	1. Расходи за лична примања запослених	552.050	557.277	101
4111	Расходи за бруто плате запослених	515.812	516.675	100
4112	Расходи за бруто накнаде трошкова осталих личних примања запослених по основу рада	16.398	15.327	94
4113	Расходи за накнаду плате запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плате	15.609	17.968	115
4114	Расходи за отпремнине и једнократне помоћи (бруто)	4.231	7.307	173
412	2. Расходи по основу коришћења роба и услуга	89.620	94.737	106
4122	Расходи по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга	50.249	58.021	116
4123	Расходи за режијски материјал	8.580	8.715	102
4125	Расходи за текуће одржавање	1.729	578	32
4126	Расходи по основу путовања и смјештаја	7.546	7.980	106
4127	Расходи за стручне услуге	12.150	8.322	69
4129	Остали неklasификовани расходи	9.366	11.121	119
51	II ИЗДАЦИ ЗА НЕФИНАНСИЈСКУ ИМОВИНУ	20.887	18.780	90
511	1. Издаци за произведену сталну имовину	20.887	18.780	90
5113	Издаци за набавку постројења и опреме	20.887	18.780	90
	УКУПНО ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ	662.557	670.794	101

Извјештај је сачинила Свјетлана Додевска, број лиценце СРТ - 0887/24, која обавља рачуноводствене послове за потребе Библиотеке.

У табели и образложењу које слиједи, дати су упоредни подаци о приходима и расходима оствареним у 2022. и 2023. години, те је извршено њихово поређење.

Образложење:

Укупно остварени **приходи из буџета Града Добоја** у 2023. години (који укључују и властите приходе и приходе по основу гранта Министарства просвјете и културе, на име суфинансирања матичних послова у библиотечко-информационој дјелатности) били су приближно на истом нивоу као у претходној години (за око 1% или 8.140 КМ **већи** у односу на претходну годину).

Властити приходи (по основу чланарине коју плаћају корисници библиотечких услуга) су већи за око 4%. Наведено повећање је посљедица нешто већег броја уписаних корисника библиотечких услуга у 2023. години у односу на

претходну годину. Наведена средства су, у складу са прописима, редовно полагана на јединствени рачун трезора града Добоја.

У току 2023. године, остварени су приходи од гранта Министарства просвјете и културе на име суфинансирања програмских активности у износу од 3.550 км (исти износ као и 2022. године). Наведени приходи су укључени у буџет Града Добоја (фонд 01) ребалансом буџета у 2023. години.

Приходи из буџета Републике Српске су већи за око 1 %, или 5.598,00 км, у односу на 2022. годину

Укупно остварени **расходи** у 2023. години били су за исти износ **већи** у односу на претходну годину (1 % или 8.140,00 км).

Текући расходи су за 2 % већи у односу на претходни период. До наведеног повећања дошло је због благог повећања расхода за лична примања запослених, која се финансирају из буџета Републике Српске. Треба нагласити да у 2023. године није било повећања броја запослених. Наведено повећање је, највећим дијелом настало по основу отпремнине и једнократне помоћи .

Расходи по основу коришћења роба и услуга су већи за 6 % него у претходној години, прије свега због већих расхода по основу утrophка енергије (повећана цијена гријања).

Издаци за набавку постројења и опреме у 2023. години били су мањи за 10 %, у односу на претходну годину.

У 2023. години, као и претходних година, расположива средства су коришћена веома рационално и плански, у складу са прописима и упутствима Одјелења за финансије града Добоја и финансијске службе Министарства просвјете и културе, уз досљедно поштовање одредби Закона о јавним набавкама Босне и Херцеговине и других прописа.

14. ЗАКЉУЧАК

У току 2023. године, у Народној библиотеци Добој све активности су реализоване у складу са одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности и подзаконским актима којима се ближе уређују њени поједини сегменти, те у складу са актима који се односе на друге области али својим појединим одредбама дотичу библиотечко-информациону дјелатност.

Забилежен је већи број корисника библиотечких услуга у односу на претходну годину, изнајмљен већи број публикација те реализованих посјета Библиотеци (појединачних и колективних). Реализован је и велики број културних манифестација, које су биле веома посјећене.

Поред тога, као матична библиотека за добојску регију значајно доприносимо развоју библиотечко-информационе дјелатности и својим цјелокупним радом афирмативно промовишемо нашу локалну заједницу и чинимо да град Добој буде итекако познат у библиотечким круговима Републике Српске и шире.

У циљу стварања услова за унапређивање рада у Народној библиотеци Добој, предлагемо да се у наредном периоду:

- У складу са одредбама Законом о библиотечко-информационој дјелатности, у буџету Републике Српске, обезбиједи довољан износ средства за бруто плате запослених и друга примања на основу радног односа, набавку библиотечке грађе, инвестиције у нове намјенске објекте за обављање библиотечке дјелатности и значајнију адаптацију постојећих, те финансирање дијела програмских активности (како је прописано чланом 68, став 3. Закона о библиотечко-информационој дјелатности).

- У складу са одредбама Закона о библиотечко-информационој дјелатности, у буџету града Добоја обезбиједи довољан износ средстава за финансирање материјалних и режијских трошкова, те за текуће и инвестиционо одржавање.
- С обзиром на то да је фонд монографских публикација и друге библиотечке грађе којом располаже Народна библиотека Добој увелико превазишао њене смјештајне капацитете, неопходно је да се у наредном периоду обезбиједи адекватан простор у граду, који би служио као магацин. На наведени начин, постојећи простор Библиотеке би се растеретио, чиме би биле створене претпоставке за још ефикаснији рад ове веома важне институције културе у нашем граду.

Уколико се наведене препоруке проведу, дјелимично или потпуно, створиће се претпоставке за још ефикасније пословање ове веома значајне институције културе.

Добој, 6.3.2024.

В.Д. ДИРЕКТОРА
Лидија Жарић

Овај Извјештај је, на приједлог директора, размотрио и усвојио Управни одбор Народне библиотеке Добој.

Број: 01/2 – 2/24.
Добој, 6.3.2024.

ПРЕДСЈЕДНИК УПРАВНОГ ОДБОРА
Даница Херибан Благојевић